

Հաստատված է
 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ամբիոնի
 28 .08.2017 թ.-ի նիստում : Արձ. թիվ 1
 Իրավագիտության ֆակուլտետի պետ
 Մ. Մուրադյան
 «   »-----2017 թ.

**ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
 ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**
 / Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա /

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		ՀՀ ֆինանսական իրավունք
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ		
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն. Առկա վճարովի
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄՔԻՈՆ <ul style="list-style-type: none"> ▪ մասնաշենք/սենյակ ▪ հեռախոս ▪ էլ հասցե ▪ Web կայքի հասցե 		Վարչական իրավունքի և ոստիկանանության վարչական գործունեության ամբիոն
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Հ.Զաքարյան (տ.գ.դ., պրոֆեսոր) 077079990
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		2-ին կուրս, 3-րդ կիսամյակ

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		3 /երեք/ կրեդիտ
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ		«ՀՀ ֆինանսական իրավունք» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 60 ժամ, որից լսարանային՝ 32 ժամ, որից 20 ժամ դասախոսություն, 12 սեմինար, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին ուսանողը ընթերցում է գրականություն և մշակում, կատարում վերլուծական ու հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և պատրաստվել հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ-երկու անգամ՝ 80 րոպե տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում առանց եզրափակիչ գնահատման:
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ		Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ ֆինանսական իրավունքի» դասընթացի իմացության վրա:

ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	
ՆՊԱՏԱԿ ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին մատուցել համապարփակ գիտելիքներ՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ՀՀ Ֆինանսական իրավունք առարկայի էության և բովանդակության մասին, 2. Ֆինանսական գործունեության իրավական ձևերի մասին, 3. Ֆինանսական իրավունքի սկզբունքների մասին, 4. Ֆինանսաիրավական հարաբերությունների առանձնահատկությունների և տեսակների մասին, 5. Իրավունքի այլ ճյուղերի հետ ֆինանսական իրավունքի կապի մասին:
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իմանա՝ 2. Կարողանա՝ 	<p>ա) ՀՀ ֆինանսական իրավունքի, որպես իրավունքի համակարգի առանձին ճյուղի առանձնահատկությունները,</p> <p>բ) ՀՀ իրավունքի համակարգում ֆինանսական իրավունքի տեղ ու դերը,</p> <p>գ) ՀՀ հասարակական կյանքում և ֆինանսաիրավական հարաբերություններում ֆինանսական պատասխանատվության դերն ու նշանակությունը,</p> <p>դ) Ֆինանսաիրավական պաշտպանության տակ գտնվող հասարակական հարաբերությունները</p> <p>ե) Ֆինանսական վերահսկողության դերը և նշանակությունը,</p> <p>զ) Ֆինանսաիրավական խախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի ընդհանուր բնութագիրը, խնդիրները ու սկզբունքները</p> <p>ա) ընկալել «ֆինանսաիրավական պատասխանատվությունը ՀՀ-ում երևույթի դերը ու նշանակությունը,</p> <p>բ) բանավեճեր ու քննարկումներ անցկացնել ֆինանսական գործունեության իրավական կարգավորման, ֆինանսաիրավական գործունեության իրավական ձևերի և այլ հարցերի շուրջ,</p> <p>գ) գնահատել Ֆինանսաիրավական հարաբերություններում առկա խնդիրները և տալ դրանց ճիշտ լուծումները,</p> <p>դ) վերլուծել ընդունված ֆինանսական ակտերի իրավակիրառ պրակտիկական և կատարել առաջարկություններ:</p>

3. Տիրապետի՝	<p>ա) <<<< Ֆինանսական իրավունք>> առարկայի մեթոդաբանությանը,</p> <p>բ) Ֆինանսական իրավախախտումների և հանցագործությունների սահմանազատման նշանակությունը,</p>
---------------------	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրություն /1995թ./ 2015թ փոփոխ.: 2. <<<< բյուջետային համակարգի մասին>> օրենք: 3. <<<Հարկերի մասին>> ՀՀ օրենք, հարկեր, տուրքեր և վճարումներ, ամփափ ժողովածու, 2-րդ մաս, Երևան 2009թ.
Լրացուցիչ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գ.Ա.Սուքիասյան, Ն.Գ.Սուքիասյան <<Ֆինանսական իրավունք>> ուսումնական ձեռնարկ բուհերի համար, <<իրավունք>>, Ե. 2010 2. Ա.Հ.Խաչատրյան <<Հարկային իրավունք>> Երևան ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն 2003թ. 3. Ս.Վ.Մուրադյան, Է.Է.Շաթիրայն <<Ֆինանսական իրավունք>> ուսումնական ձեռնարկ Երևան 2006թ. 4. Финансовое право, учебник, под. ред. С.В.Запольского, М. ЕКСМО 2006г. 5. Куксин И.Н. Налогообложение и налоговая политика России М. 1997г. 6. Экономика и право, экономический словарь Гоблера, Москва 1998г. 7. Карасьева М.В. Финансовое право М. Юрист

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱՊՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	<p>Բաղադրիչ 1- 20% (Միջանկյալ 1)</p> <p>Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 2՝)</p> <p>Բաղադրիչ 3- 60% (ամփոփիչ քննություն՝ առկայության դեպքում)</p>				
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	<p>Գնահատման արդյունարար միավոր</p> <p>18-20</p>	<p>Գնահատականը տառանշումով</p> <p>Գերազանց</p> <p>Լավ</p>	<p>Միջանկյալ գնահատման միավոր</p> <table border="1" data-bbox="1153 1928 1572 2056"> <tr> <td>Հարց 1</td> <td>Հարց 2</td> </tr> </table>	Հարց 1	Հարց 2
Հարց 1	Հարց 2				

	13-17			
	8-12	Բավարար	2 միավոր	2 միավոր
	0-7	Անբավարար		
	0	Չներկայացած		
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ	Ուսանողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (20 միավոր) առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ուսանողի միջանկյալ և ամփոփիչ քննությունների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է վերոնշյալ բաղադրիչների հիման վրա:			
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:			
Գրավոր աշխատանքների և ներկայացվող պահանջներ	Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:			
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:			
	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:			

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՈՒՄ

Թեմա 1 <<Ֆինանսները և պետության ֆինանսական գործունեությունը>> (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Ֆինանսների հասկացությունը և ՀՀ ֆինանսական համակարգը:</p> <p>2. Պետության ֆինանսական գործունեության հասկացությունը և դրա իրականացման մեթոդները:</p> <p>3. ՀՀ ֆինանսական գործունեություն իրականացնող պետական մարմինների համակարգը և իրավական վիճակը:</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա:</p> <p>Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք, խնդրահարույց հարցերի քննարկում:</p> <p>Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:</p>

Թեմա 2 <<ՀՀ ֆինանսական իրավունքի առարկան և համակարգը>> (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Ֆինանսական իրավունքի հասկացությունը, առարկան և մեթոդը:</p> <p>2. ՀՀ ֆինանսական իրավունքի աղբյուրները և համակարգը:</p> <p>3. ՀՀ ֆինանսական իրավունքի կապը իրավունքի այլ ճյուղերի հետ:</p>	<p>Հարցեր 1-3 - կարդացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար:</p> <p>Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ:</p>

Թեմա 3 <<Ֆինանսաիրավական նորմեր և հարաբերություններ>> (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Ֆինանսաիրավական նորմի հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: Ֆինանսաիրավական նորմերի տեսակները:</p> <p>2. Ֆինանսական իրավահարաբերության հասկացությունը, բովանդակությունը, առանձնահատկությունները և</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով:</p> <p>Հարցեր 1-3 – սեմինար պարապմունք. խնդրահարույց հարցերի քննարկում:</p>

<p>դասակարգումը: 3. Ֆինանսական իրավունքի սուբյեկտների իրավունքների իրավական պաշտպանությունը:</p>	<p>Հարցեր 1-3 – ինքնուրույն աշխատանք ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վերահսկում խնդրահարույց հարցերը և դրանք քննարկում հաջորդ դասախոսությունների և սեմինարների ժամանակ:</p>
--	--

<p align="center">Թեմա 4 <<Ֆինանսական վերահսկողության դերը և նշանակությունը>> (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Ֆինանսական վերահսկողության հասկացությունը, նշանակությունը և տեսակները: Ֆինանսական վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, դրանց խնդիրները և իրավասությունը: 2. Ստուգումների նպատակը, անցկացման կարգը և արդյունքների ամփոփումը, ստուգող և ստուգվող մարմինների իրավունքները և պարտականությունները: Ֆինանսական վերահսկողության մեթոդներն ու եղանակները: 3. Պետական իշխանության և կառավարման բարձրագույն ու տեղական մարմինների կողմից իրականացվող Ֆինանսական վերահսկողությունը: 4. Ֆինանսների նախարարության վերստուգիչ-վերահսկիչ վարչության ֆունկցիաները և իրավունքները: Ներգերատեսչական վերահսկողություն: Ֆինանսական վերահսկողության բնագավառում գլխավոր և ավագ հաշվապահների իրավունքները և պարտականությունները:</p>	<p>Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն : Հարցեր 1-4 - ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին, վեր են հանում խնդրահարույց հարցերը, որոնք քննարկվում են սեմինար պարապմունքի և հաջորդ դասախոսության ժամանակ: Հարցեր 1-4 - անցկացվում է սեմինար պարապմունք (սեմինարը կարող է անցկացվել խմբային քննարկման միջոցով): Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները, կազմակերպվում են թեմատիկ ցուցադրություններ, տրվում են տեստային առաջադրանքներ:</p>

<p align="center">Թեմա 5 <<Բյուջետային իրավունք: Բյուջեի հասկացությունը և ՀՀ բյուջետային համակարգն ու կառուցվածքը>> (2 ժամ դասախոսություն)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>

<p align="center">Թեմա 6 <<Բյուջետային գորընթացը ՀՀ-ում>> (2 ժամ դասախոսություն,)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցերը</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Բյուջետային գորընթացի հասկացությունը և փուլերը: ՀՀ պետական բյուջեի նախագծի կազմման կարգը: Ֆինանսների նախարարության</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-3 –ինքնուրույն աշխատանք,</p>

<p>դերը: Պետ Բյուջեի քննարկման և հաստատման կարգը: Ֆինանսաբյուջետային հանձնաժողովի իրավունքները:</p> <p>2. Համայնքի բյուջեի կառուցվածքը և գործընթացի փուլերը: Բյուջեի կատարման հասկացությունը և կարգը: Կառավարման կենտրոնական մարմինների դերը բյուջեի կատարման գործում:</p> <p>3. Բյուջեի դրամարկղային կատարումն և այն իրականացնող մարմինները: Բյուջեի եկամտային և ծախսային մասերի կատարման կարգը: Բյուջեի եզրափակումը: Բյուջեի կատարման մասին հաշվետվությունը, դրա կազմման քննարկման և հաստատման կարգը:</p>	<p>ուսանողները ծանոթանում են խնդրահարույց հարցերին:</p>
---	---

<p align="center">Թեմա 7 Պետ եկամուտների իրավական կարգավորումը: Հարկային իրավունք: (2 ժամ դասախոսություն)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Պետ եկամուտների հասկացությունը, դրանց աղբյուրները և կազմը: Հարկի հասկացությունը և նշանակությունը:</p> <p>2. Հարկերի տեսակները: Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները: Պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար:</p> <p>3. Շահութահարկ, ավելացված արժեքի հարկ և ակցիզային հարկ: Հարկման օբյեկտները և հարկման չափը:</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման միջոցով:</p> <p>Հարցեր 1-3 ինքնուրույն աշխատանք, ծանոթացում գրականության հետ:</p>

<p align="center">Թեմա 8 Եկամտահարկ, գույքահարկ, հողի հարկ և փոխհարինող հարկեր (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Բնակչությունից գանձվող պետական հարկերի համակարգը: Եկամտահարկ, հողի հարկ, գույքահարկ, ժառանգության ու նվիրատվության հարկ: Վճարողների շրջանակը: Այդ հարկերի հաշվարկման և գանձման կարգը:</p> <p>2. Տեղական հարկեր ու տուրքեր: Պետական մաքս: Դրա տարբերությունը հարկից: Հաստատագրված վճարներ: Պարզեցված հարկ:</p>	<p>Հարցեր 1-2 - անցկացվում է դասախոսություն:</p> <p>Հարցեր 1-2 – ինքնուրույն աշխատանք և սեմինարի անցկացում ու խնդրահարույց հարցերի հանգամանալից քննարկում:</p>

<p align="center">Թեմա 9 Պետական ու հարկային եկամուտների իրավական կարգավորումը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցեր</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>
<p>1. Ոչ հարկային եկամուտների հասկացությունը և</p>	<p>Հարցեր 1-3 - Դասախոսություն՝ ուսա-</p>

<p>համակարգը: Մաքսային կանոնակարգեր և վճարներ:</p> <p>2. Ապրանքային և տրանսպորտային միջոցների մաքսային սահմանով տեղափոխման իրավական հիմքերը:</p> <p>3. Պետական տուրք, տեղական տուրքեր և վճարներ: Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ: Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարներ:</p>	<p>նողների ակտիվ ներգրավմամբ, խմբային քննարկման ձևով:</p> <p>Հարցեր 1-3 - ինքնուրույն աշխատանք և սեմինար պարապմունքի անցկացում:</p> <p>Հարցեր 1-3- ընթացիկ առաջադրանքների ստուգում, ծանոթացում գրականության հետ:</p>
--	--

